

22. jul. 1972

FAKTA

Dato:
22. jul. 1972

Sidetal:
Rød blå bd 9 s. 30-37

TRANSSKRIFTION

22-7-72.

Hvordan vil den helt forudsætningsløse beskuer (uden viden om kunst) reagerer overfor "R+B"?

Han vil naturligvis ikke se andet end et rødt og et blå kvadrat sat sammen til et rektangel – eller et rektangel delt i en rød og blå halvdel H-V. Denne beskuer vil formodentlig også karakteriserer hvad han har foran sig som et maleri – et billede – et moderne maleri – abstrakt. Sine reaktioner på hvad han ser vil han måske formulerer i sætninger som "stærke (rene?) farver" – "kønne (smukke) farver" – "det forstår jeg mig ikke på" – "To farvede kvadrater" – "skal det være kunst?" "Det kan jo enhver lære" o.s.v. Hvis man siger til en sådan beskuer: se nu engang lidt nærmere på billedet, betragt det et stykke tid, skaber man fornemmelsen at der (måske!) er mere i (men ikke på) billedet end hvad beskueren med sine egne øjne har konstateret at se – man har skabt en forestilling.

En beskuer med kunstforstand – viden – en som (uden at være udøvende kunstner) er vant til at beskæftige sig med kunst – vil derimod meget hurtigt bringe det "R+B" billede i relation til sin viden, sine forestillinger sit kunstbegreb (kunsthistorien!). "R+B" - (kunstværket) fungerer med andre ord kun udtømmende effektivt i relation til et velunderbygget kunstbegreb.

Men – er da den mulighed at der, for den om kunst uvidende beskuer, kan opstå en eller anden relation udover den rent fænomenologiske? Det kan man ikke vide noget om, man kan formode, postulere, lave hypoteser, men hvor sandsynlige de er kan alene blive en skønsag.

Spørgsmålet er stillet traditionelt og derfor forkert i denne sammenhæng. Det hævdes at "R+B" såvidt gørligt er neutralt hvad angår udtryk expressivitet – at det er "indholdsløst" i den forstand at det ikke vil viderebringe noget "budskab" – og forholder det sig sådan er det forkert at stille spørgsmålet om hvorvidt den læge beskuer modtager, oplever ved sin konfrontation. Den kunstforstandige kan få et hvilke som helst objekt der erklæres for kunst til at fungerer som sådan – den læge beskuer derimod kan alene forholde sig rent registrerende overfor hvad han ser selvom subjekt (betragter) objekt – hvilket vil sige at han overfor dette objekt har alle sine individualistiske fornemmelser fungerende som overfor objekter i det hele taget.

Spørgsmålet er forkert i den forstand at det bruge begrebet indtryk – hvilke indtryk (gør det!). Det gør – og kan ikke gøre – andet indtryk end sin fysisk-materielle tilstedeværelse – eksistens (som er lig med alle andre objekter) måske med den minimale forskel fra andre objekter (f.eks møblerne i rummet hvor det "R+B" objekt er placeret) at det tilhøre kategorien af objekter kaldet – maleri – malerkunst – kunst.

Men – i modsætning til mange andre objekter tilhørende kategorien maleri er det temmelig uinteressant da der ikke er meget for øjet at se på –

og da sletikke sådanne fænomener som kan paralleliseres med virkelighedens objektverden eller dertil knyttede fænomener, ligesom billedet heller ikke fortæller en historie eller henviser til en eller anden hændelse i verden. Der er faktisk ikke andet tilbage end maleriet og endda i selve sin nøgne fysiske eksistens bestående af farver på en flade indenfor en firkant. Og da der er givet afkald på såvel udtryk som indtryk er det et spørgsmål om selve malerkunsten er tilstede. På et vist tidspunkt har man vel forestillet sig at denne blotte tilstedeværelse af maleriet som ren fysikalitet gav beskueren en mulighed for at fylde et indhold på denne tomhed – nemlig sit eget individuelle. Men – det er sandsynligvis ønsketænkning, eller i hvert fald behøver den læge beskuer ikke denne maleritomhed for at få sin imagination til at fungerer, det er et velkendt fænomen at den kan sættes igang af himlens drivende skyformationer, sten fundet ved stranden, trægrenens forvridninger, skyggernes spil, vandets spejlinger og bevægelser – o.s.v. Man kan højst håbe at et maleriobjekt som det omhandlede – er en opfordring til at hengive sig til denne mennesket iboende imaginationsevne – men det er en hypotese. Men – er det nok at objektet – om man så kan sige står til disposition? Den kunstkyndige vil have en relation til det – lægmanden sandsynligvis ikke.

Maleriobjektet har altså kun funktion i forhold til begrebet – kategorien – forestillingen – miljøet – kunst. Gælder det alene den kunstforstandige eller gælder det også lægmanden når D. Buren skriver “ – la peinture crée elle-meme un mode, un systeme spécifique, que ne dicterait plus le regard, mais qui soit “produit pour le regard”? Og som er “Sera a regarder pour rien”

Men – “the proposal “to be seen” – yes, of course, but without forgetting there can be no vision without thinking”

og hele propositionen er “ – hors de l'art”

Det er rigtigt at det neutrale maleriobjekt ikke dikterer hvad der skal ses – det er alene produceret for at ses. Men siger D.B senere der kan ikke opstå vision (syn) uden tænkning – og det må dog trods alt være via hvad beskueren ser denne tænkning sættes igang, ved hvad han ser må der hos ham opstå visse, mere eller mindre udtalte spørgsmål om hvad han ser og hvorfor (det ser sådan ud).

Absolut neutral er propositionen ikke da den i sig selv – i selve sit udseende indeholder et spørgsmål. For den læge beskuer vil dette, eller disse, spørgsmål måske ikke være særlig påtrængende, men for en beskuer med blot den svageste berøring med kunstbegrebet vil spørgsmålet være åbenbart (f.eks sådanne “skal det være kunst?” – “Er det kunst?” – “Hvorfor?”)

Dette betyder at relationen til den kunstneriske kategori ikke kan være “ – hors de l'art”. Alene af den grund at det drejer sig om en bemalet flade indenfor et mere eller mindre begrænset areal, hvilket umiddelbart vil

placerer objektet, om ikke andet så rent fysisk, i kategorien kunst (maleri – malerkunst).

Den eneste løsning på dette dilemma er at lade propositionen optræde i en fysikalitet der er helt fri for associationer til det kunstneriske område – hvilket efter M. Duchamps ready-made er noget nær en umulighed.

Concept-art har forsøgt denne løsrivelse fra objektet – men forsøget kan ikke siges at være tilfredsstillende – selvom det var meget vigtigt det blev gjort.

21-7-72

BOGEN

Mon dages (Dag bogs ideen - fra - til --)
MEN - i R+B.

22-7-72.

Hvordan vil den helt forudsæt-
ningsløse beskuer (uden viden om Kunst)
reagerer overfor "R+B"?
Han vil naturligtvis ikke se andet end
et redt og et blåt kvadrat som sum-
men til et rektangel - eller et rektangel
delte i en red og en blå halvdel H-V.
Denne beskuer vil formodentlig også ka-
rakterisere hvad han har for en sig
som et maleri - et billede - et maleri
maleri - abstrakt. Sine reaktioner på
hvad han ser vil han måske formulere
i setninger som "Stærke (rene?) farver"
- "Kendte (smulke?) farver" - "det
forstår jeg mig ikke på" - "To farvede
kvadrater" - "Skal det være kunst?"
- "Det kan jo en hver lare" o. s. v.
Hvis man siger til en sådant beskuer:
se nu en gang lidt nærmere på billedet,
behold det et stykke tid, skaber man

fornavn med søn af den (måske!) er mere
i (men ikke på) billedet end hvad be-
-skueren med sine egne øjne har konstateret
-færd at se - man har skabt en for-
-stilling.

En beskuer med kunstforstand - i den
en som (uden at være ~~kunst~~ udøvende
kunstner) er vant til at beskrive
sig med kunst - vil derimod meget
hurtigt bringe det "R+B" billede i rela-
-tion til sin viden, sine forestillinger
sit kunstbegreb (Kunsthistorien!).
"R+B" (Kunstverket) fungerer med andre
ord kun udtrykmæssigt, effektivt i
relation til et velunderbygget kunst-
-begreb.

Men - er da den mulighed at den
for den om kunst vidende beskuer,
kan opstå en eller anden relation
udover den rent fenomenologiske?
Det kan man ikke vide nøjagtigt om,
men man formoder, postulerer, lave hyp-
-oteser, man tror sandsynlige de er
kun alene blive en skæmsøj.
Spørgsmålet er skilt traditionelt
og derfor forrest i denne sammenhæng.
Det hørides at "R+B" så vidt op-
-lyst er neutral hvad angår udtryk

et presensivitet - at det er "indholdsløst"
i den forstand at det ikke vil
viderebringe noget "budskab" - og for-
holder det sig sådan er det for-
kært at stille spørgsmålet om
hvornår den loye beskuer ~~oplever~~
modtager, oplever ved sin konfron-
tation. Den kunstforstandige kan
jo et hvilket som helst objekt der
erkendes for kunst til at være som
sådan - den loye beskuer dermed
kan alene fortælle sig rent registre-
rende over for hvad han ser selvom
der i denne registrering er forholdet
subjekt (betragt) objekt - hvilket vil
sige at han over for dette objekt
har alle sine individualistiske fornem-
melser - f.eks. som over for objekter
i det hele taget.
Spørgsmålet er faktisk i den forstand
at det bringe begrebet indtryk - hvilket
hvilke indtryk (er det!). Det
er - og kan ikke gøre - andet ind-
tryk end sin fysiske-materielle
tilstedeværelse - eksistens (som er lig
med alle andre objekter) måske
med den minimale forskel på

andre objekter (f. eks. møblerne i rummet
hvor det "R+B" objekt er placeret) at
det tilhøre kategorien af objekter
kaldet - maleri - malerkunst - kunst.
Men - i modsetning til mange
andre objekter tilhørende kategorien
maleri er det temmelig uinteressant
da der ikke er meget for øjet at
se på - og da det ikke sådan set
fornemmer som kan paralleliseres
med virkelighedens objektverden ~~og de~~
eller ~~de~~ dertil ~~knægt~~ knyttede
fænomener, ~~de~~ lige som billedet heller
ikke fortæller en historie eller kan
vise til en eller anden handling
i verden. Der er faktisk ikke andet
tilbage end maleriet og endda i
selv sin nøgne pyntede eksistens
bestående af farver på en flade
indenfor en firkant. Og - da der
er gives af held på såvel udtrykk
som indtryk er det et spørgsmål
om selv maler-kunsten er til stede.
På et vist tidspunkt har man
vel forestillet sig at der blotte
til stede værelse af maleriet som var
pyntekablen gav beskueren en mulig-

- hed for at fylde et indhold paa
denne formhed - nemlig sig og
individuelle. Men - det er sandsyn-
-ligvis ganske tænksom, eller i hvert-
-fald behøver den ikke bestemt ikke
denne maleri formhed for at paa sin
imagination til at fungere, det er
et velkendt fenomen at den kan
sæltes i gang af himlens drivende
Stjern formationer, ~~de~~ store juncle ved
stranden, tre gøres jernridinger, stoff-
-gøres spil, vandets spejlinger og
bevægelser - o. s. v. Man kan højst
håbe at et maleri afbildt som det
om handlede - er en opførelse til
at henføre sig til denne menestet
i boende imaginations evne - men det
er en hypotese. Men - er det nok
at afbildet - om man så kan sige
stor til disposition?
Den kunst kendte vil have en rela-
-tion til det - hos manden sandsyn-
-ligvis ikke.
Maleri afbildet har altså kun ~~funktion~~
funktion i forhold til begreb-
kategorier - præstillinger - omstændel-
kunst. Gælder det alene den
Videnskabelige eller gælder det også

løj manden når D. Buren skriver
"- la peinture crée elle-même
~~une~~ un mode, un système spé-
-cifique, que ne dicterait plus
le regard, mais qui soit "produit
pour le regard" ?
Og som er "Sera " regarder
pour ~~rien~~ rien"
Men - "The proposal 'to be seen'
- yes, of course, but without fer-
-getting there can be no vision
without thinking"
Og hele propositionen er "hvor de
l'art"
Det er rigtigt at det mentale
maleriobjekt ikke dikterer hvad
der skal ses - det er alene produceret
for at ses. Men siger D. B senere
der kan ikke opstå vision (syn)
uden tenkning - og det må dog
trods alt være via hvad bestemmer
ser den ne tenkning sættes i gang,
ved hvad han ser må der hos
ham opstå visse, mere eller mindre
nettelte spørgsmål om hvad han
ser & hvorfor (det ser sådan ud).

Absolut neutral er propositionen ikke
da den i sig selv - i selve sit
indseende indeholder et spørgsmål.
For den lige består i dette, eller
disse, spørgsmål måske ikke vil
sartøj på drængede, men for en be-
skuer med blot den sædvanlige be-
-røring med kunst begreb vil
spørgsmål være åbent (f. eks.
sådanne "skal det være kunst?" -
"Er der kunst?" - "Hvorfor?")
Dette betyder at relationen til
den kunstneriske ~~kategori~~ kategori
ikke kan være "hvor de l'art".
Alene af den grund at det drejer
sig om en bemalt flade, inden-
-for et mere eller mindre begrænset
areal, hvilket uimiddelbart vil
placere objektet, om ikke andet
så rent fysisk, i kategorien
Kunst (maleri - malerkunst).
Den eneste tydelige proposition
-ma er at lade propositionen
optræde i en fysisk form der er
helt fri for associationer til det
kunstneriske område - hvilket efter
M. Duchamps ready-made er
nogen mere en uimulighed. Concept-

- and har foresøgt den nye lysnivåelse fra
ulækket - men foresøgt kun ikke siges
et vore tilfredsstillende - selv om det
var meget rigtig det blev gjort.

25-7-72.

ER DET ET BILLED?

ER DET ET MALERI?

ER DET RØDT & BLÅT?

ER DET FARVE - FORM ?

ER DET TO KVADRATER?

ET LANDSKAB? -

ER DET SORT - HVIDT?

ET PORTRÆT AF HVEM?

Taksten meget lille håndskrevet og foruden.